

NOTAT

OPPDRAAG	Detaljregulering fv. 564 Frekhaugkrysset, inkl. utbetring av fv. 244	DOKUMENTKODE	617038-RIM-NOT-001
EMNE	Innspel til ytre miljøplan, YM-plan	TILGJENGE	Open
OPPDRAAGSGJEVAR	Statens vegvesen Region vest	OPPDRAAGSLEIAR	Toril Amundsen
KONTAKTPERSON	Eva-Beate R. Torsvik	SAKSHANDSAMER	Agnieszka Wyspianska
KOPI		ANSVARLEG EINING	10233034 Areal og utredning

SAMMENDRAG

Notatet inneheld innspel til ein ytre miljøplan (YM-plan) for reguleringsplan fv. 564 Frekhaugkrysset, inkl. utbetring av fv. 244 i Meland kommune.

1 Innleiing

Ein Ytre-Miljøplan skal skildre prosjektet sine utfordringar knytt til ytre miljø og korleis desse skal handterast. Planen er i hovudsak eit dokument for byggherren som skal ivareta dei ulike miljøtema i høve til gjeldande lovar og forskrifter. Planen skal presentere utfordringar og skildre tiltak som kan vere aktuelle i ulike fasar av prosjektet. Den skal danne eit grunnlag for prosjektering og anbodskonkurranse og det skal òg Utarbeidast ein versjon som skal gjelde for anleggsfasen og vidare drift etter at anleggsarbeidet er ferdigstilt.

1.1 Generelle føresetnader

For dette prosjektet skal det utarbeidast ein eigen Ytre-miljøplan seinare i byggefasen (byggeplan og anleggsfase). Planen skal vera eit levande dokument og oppdaterast undervegs. Det er ikkje utarbeida ein eigen Ytre-Miljøplan for reguleringsfasen, men i føreliggjande dokument er det teke med innspel til kva som bør vere med i ein Ytre-Miljøplan (YM-plan). Retningslinjer for YM-plan i byggeplan er fastlagt i handbok R760, *Styring av vegprosjekter*, samt i *Veileder for utarbeidelse av YM-plan (Ytre miljøplan)* som vart endra i 2017. Føreliggjande dokument er innspel til YM-plan for reguleringsplan, og ikkje ein byggeplan. Aktuelle miljøtema og døme på relevante tiltak er skildra. I byggeplanfasen skal det lagast ein YM-plan samstundes med prosjekteringa. Innspel i føreliggjande notat vil då verte oppdatert og meir detaljert.

Dokumentet inneheld korte vurderingar av dei tema som er aktuelle under faget ytre miljø og trong for nærare undersøkingar. Desse tema er støy og vibrasjonar, luftureining, ureining av grunn og vatn, landskapskarakter, friluftsliv/byliv, naturmangfald, kulturarv, klimagassar og energiforbruk, material- og avfallshandsaming og naturressursar.

For fleire av dei nemnde deltema er det naudsynt med innspel frå andre fagområde i prosjektet, til dømes støy, naturressursar, landskap, byliv, kulturarv, VA og naturmangfald. Det vil i dokumentet bli utpeika område der det kan vere utfordringar knytt til dei ulike emna.

01	07.03.2019	Rev.YM-notat, i forhold til kulturminne	ToA	CRN	ToA
00	26.06.2018	YM-notat	A. Wyspianska	A.K. Søvik	ToA
REV.	DATO	SKILDRING	UTARBEIDA AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

For kvart deltema vil det bli utført vurderingar for både planfase og anleggsfase, og det vil bli gjeve døme på aktuelle tiltak.

Miljøutfordringar og relevante tiltak knytt til dette prosjektet skal listast opp og kort vurderast i dokumentet. Desse skal inkluderast og bli meir detaljerte i sjølve YM-planen i seinare fasar. Følgjande materiale er òg viktig for dokumentet:

- Nettbaserte databasar for natur- og miljø (mellom anna www.ngu.no, www.miljostatus.no, www.kulturminnesok.no, naturbase, artsdatabanken)
- Informasjon frå relevante offentlege etatar
- Synfaring i området, med unntak av forslag til nytt planområde i nordaust
- Tidlegare utarbeidde rapportar for relevante tema i området
- Kontakt med Meland kommune ved Marius Flemmen Knudsen
- Fagrapportar, til dømes VA-rammeplan

Det har i forkant vore gjennomført eit forprosjekt. Det er ikkje utført konsekvensutgreiing.

1.2 Regelverk

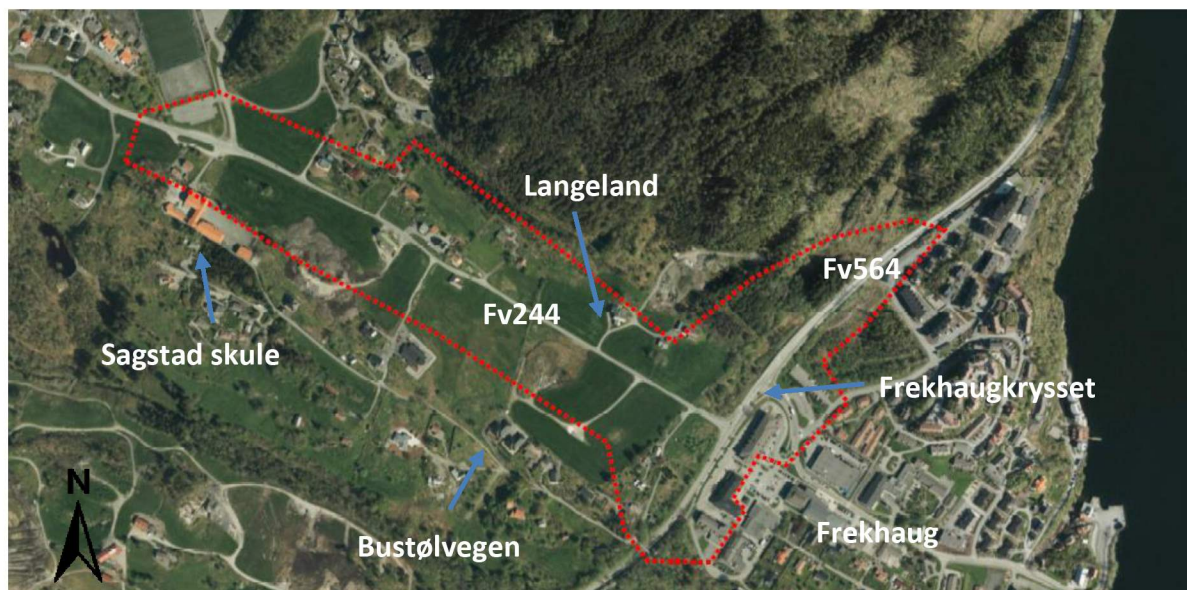
Styrande regelverk vil om anna vere forureiningslova med til dømes forureiningsforskrifta og avfallsforskrifta, naturmangfaldslova med til dømes forskrift om framande organismar. Andre aktuelle lovar og retningslinjer vil vere T-1442 for støy, samt vassforskrifta.

2 Skildring av prosjektet

Planområdet omfattar Frekhaugkrysset og ei strekning på ca. 1 km langs fylkesveg 244 mellom Frekhaug og Sagstad i Meland kommune. Den aktuelle strekninga på fv. 244 er smal og utan tilbod for mjuke trafikantar, og Frekhaugkrysset er lite oversiktleg. Sjå oversiktsbilete i figur 1.

Formålet med planarbeidet er å regulere eit nytt og trafikksikkert Frekhaugkryss som samlar avkøyrslane til Frekhaug sentrum og fv. 244 Sagstadvegen. Ny kollektivløysing er også ein del av planarbeidet. Det skal samstundes setjast av tilstrekkelig areal til ein trygg gang- og sykkelveg langs fv. 244 på strekninga mellom fv. 564 og Sagstad skule, samt areal til anleggsgjennomføring irekna midlertidig bygg- og anleggsområde.

Det er i hovudsak spreidd busetnad langs fylkesvegen. Ved Frekhaugkrysset, er det eit lokalt senter og busetnaden er meir konsentrert med fleire større bustadfelt og næringsbygg.

Figur 1. Oversiktsbilete, flyfoto. Tiltaksområde er vist med raudt.

3 Innspel til YM-plan

Miljøutfordringar knytt til dette prosjektet er lista i tabellen under. Desse skal inkluderast og bli meir detaljerte i YM-planen

Støy	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Prosjektet skal ikkje føra til uakseptabel støy. Tilrådingar i T-1442 skal overhaldast.	Det skal utarbeidast ein eigen støyrapport til det enkelte byggetrinn. <i>Byggjeplan</i> - Tiltak for å redusere støy ved bygningar gjeve i støyrapport, til dømes fasadetiltak. <i>Anleggsfasen</i> - Nytte støysvake maskinar. - Varsling av naboar ved støyande arbeid. - Mellombels støyskjerming. - Avgrensing i tid for støyande verksemd. - Følgje retningslinjer gjeve i T-1442.
Vibrasjonar	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Sprenging eller anna arbeid som kan gje ristingar skal ikkje gje skade på nærliggjande bygg.	Tema vil bli aktuelt dersom det skal vere sprenging eller anna arbeid som kan gje ristingar (til dømes peling) i nærleiken av bustadar/bygg. <i>Byggjeplan</i> - Vurdering av tilstand på bygg før anleggsfasen startar dersom det skal sprengast/pelast i nærleiken av bygg. - Berekning av vibrasjonsgrensar <i>Anleggsfasen</i> - Nytte vibrasjonsmålar - Varsling av naboar, sprenging skal utførast på dagtid på kvardagar.
Luftureining	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Ingen skal utsetjast for unødige støvplagar som følgje av anlegget	Transport av massar. Handtering av støv frå anleggsarbeid, både ved arbeid i nærleiken av busetnader og i sentrum av Frekhaug. <i>Byggjeplan</i> - Detaljere rigg og marksikringsplan. Plassering av rigg og mellombelse tippar bør ikkje vere i nærleiken av bustadområde. - Massehandteringsplan. <i>Anleggsfase</i> - Minimere transport.

	- Følgje rigg og marksikringsplan. - Nytte tiltak som reduserer støvplagar. Til dømes tildekking av lasteplan ved transport av masser, og massetippar. - Spyling av anleggsvegar og anleggsområde kan vere eit aktuelt tiltak ved tort ver. - Tilsåing/revegetering av flatar som er utsett for erosjon.
Ureining av grunn og vatn	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Anlegget skal ikkje føre til unøddig ureining av vatn og grunn	Det renn ei lita bekk rett aust for planområdet, aust for dagens kollektivhaldeplass. Bekken er ikkje merka som ein vassførekomst i vann-nett, og har truleg ikkje nokon viktig funksjon for fisk. Inngrep som fører til påverknad på vassdrag bør vere så små som mogeleg. Det er ingen registreringar i Miljødirektoratet sin database for lokalitetar med forureina grunn i sjølve planområdet. Ca. 800 m nordvest for Sagstad skule ligg Mjåtveit Skrotplass, men uakseptabel ureining skal vere fjerna frå dette området, i høve til opplysningar i grunnforureiningsdatabasen. Det er deponert ein del massar rett nord for Sagstad skule. Det er ikkje kjent kvar desse massane kjem frå. Meland kommune har ikkje kjennskap til noko forureina grunn i planområdet. Langs vegen kan overflatemassar innehalde ureining knytt til trafikk. Framande artar er vurdert under naturmangfald. Anleggsarbeidet kan føre til avrenning av partiklar frå massetippar og anleggsområde. Ureining frå anleggsverksemd. Salting i driftsfasen er truleg mindre problematisk, men dette vert tatt opp under tema naturressursar. Det er utarbeidd ein eigen VA-rammeplan for prosjektet. <i>Byggjeplan</i> - Riggområde og massetippar skal ikkje leggjast i nærleiken av vassdrag. Det skal vere ein god buffersone mellom desse. Takast med i rigg og marksikringsplan. - Overvatn frå delar av vegen skal i driftsfasen reinsast ved naturleg infiltrasjon i grunnen. - Buffersoner der det ikkje skal vere inngrep skal innarbeidast i rigg- og marksikringsplanen. Buffersone mot vassdrag skal vere minimum 10 m. - Trong for miljøtekniske grunnundersøkingar må vurderast i samband med Meland kommune. Dersom det vert påvist forureina grunn må det utarbeidast ein tiltaksplan for handtering av dette. Tiltaksplanen skal godkjennast av kommunen. - Overvaking av miljøtiltak. Utarbeide eit overvaksingsprogram dersom det er naudsynt.

	<i>Anleggsfase</i> - Ureine massar skal ikkje nyttast til utfylling. - Oppretthalde buffersoner mot vassdrag. - Følgje rigg- og marksikringsplan. - Det skal setjast i verk tiltak for å hindre spreiding av partiklar frå anleggsarbeid og eventuelle massetippar til vassdrag. Til dømes avskjerande grøfter, nytte filtermassar, filterduk og liknande. - Sanitæravlaup frå riggområde skal førast til tette tankar eller offentleg kloakksystem. - Område der det er særleg fare for ureining bør ha tette flatar som leier til oljeutskiljar og sandfang. - Entreprenør skal utarbeide beredskapsplan. - Anleggsvatn og vatn frå byggeproper skal ledast til infiltrasjon i grunnen og ikkje sleppast direkte til vassdrag. - Ved påslepp av anleggsvatn på kommunalt nett må det søkjast kommunen om løyve til dette. - Reinsing av anleggsvatn dersom det vert naudsynt. - Arbeid nært vassdrag skal utførast skånsamt. - Kantvegetasjon og buffersonar mot vassdrag skal ikkje øydeleggjast. Inngrep her skal minimerast og utførast varsamt. - Overvaking av miljøtiltak. Følgje eventuelle overvakingsprogram. - Generelle tiltak som gjeld all anleggsarbeid. <i>Driftsfasen</i> - Overvann frå vegen skal i hovudsak reinsast ved naturleg infiltrasjon i grunnen. - Det bør utarbeidast ein plan som minimerer salting.
Landskapskarakter	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Landskapsbiletet skal i størst mogeleg grad framstå som harmonisk også etter at anlegget er ferdig.	Ny fv. 244 vil i hovudsak følgje dagens vegtrasé. Med utviding av vegen til betre standard og i tillegg gang- og sykkelveg langs heile strekninga blir vegteversnittet mykje utvida. Om mogeleg skal bekkedrag takas vare på, og inngrep i vatn og vassdrag skal minimaliserast. <i>Byggjeplan</i> - Optimalisere tilpassing av veg og sideterrang til landskapet. - Ta vare på mest mogeleg av vegetasjonen mellom vegen og vassdraga. - Tilbakeføring av jord og vegetasjon. - Toppjord skal lagrast i rankar langs vegen.

	- Tilpassa skjeringar til terrenget, utflating av små kollar, avrunding av låge jord/fjellskråningar - Fine overgangar mellom skråning og skjering. Avrunding av høge fjellskjeringar - Oppfylling av små dumpar. Helling på fyllingar skal tilpassast omstende. - Murar og andre element langs vegen skal gjevast god utforming og høg materialkvalitet. <i>Anleggsfase</i> - Skape forståing for at eksisterande tre er viktige å behalde, dersom det er mogeleg. - Følgje rigg- og marksikringsplan - Avgrense terrenginngrep mest mogeleg. Legge anleggsvegar der dei gjer minst skade. - Verne bygg, vegetasjon og anlegg fysisk, slik at dei ikkje blir øydelagt ved uhell. - Gjenbruk av fin murestein frå eksisterande natursteinsmurar.
Naturressursar	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Prosjektet og anleggsverksemda skal gjennomførast med minst mogleg tap av dyrka mark, og med minst mogleg ulemper for landbruksdrift. Anleggsaktiviteten/prosjektet skal gjennomførast utan negative effektar på drikkevasskjelder eller grunnvassbrunnar.	Langs fv. 244 er det jordbruksareal, med stor grad av fulldyrka jord. Området er definert som kjerneområde landbruk. Det er nokre grunnvassbrunnar («drikkevatt») på sørsida av Sagstadvegen, i søre del av planområdet. Det er i følgje Mattilsynet ikkje registrert forekomster av potetål eller floghavre i planområdet. <i>Byggjeplan</i> - Undersøkingar av grunnvassbrunnar som kan verte råka. Brunnar som kan verte råka må kartleggast og dokumenterast. Vurdere om det er naudsynt med overvaking av desse. - Avgrense inngrep i landbruksareala så mykje som råd. - Sikre tilkomst til jordbruksareal, både i anleggsfase og etter ferdig utbygging. - Føringar for tilbakeføring av landbruksjord skal følgast. - Terrengarrondering for å optimalisera landbruksdrifta. <i>Anleggsfase</i> - Ta vare på toppjord frå landbruksområde. - Jordbruksland skal helst ikkje nyttast til mellombelse deponi. - Dersom jordbruksareal blir nytta til deponi, skal det etter avslutta anleggsfase leggjast til rette for landbruk.

	- Sikre tilkomst til jordbruksareal, mellombelse løysningar - Permanente massetippar skal etter avslutta anleggsfase setjast i stand. - Marksikringsplan skal følgjast. - Naudsynte avbøtande tiltak knytt til drift og tilkomst skal drøftast og avklarast med dei grunneigerane som vert råka. - Redusere spreieing av ugras, særleg til landbruksområde. - Varsle byggherre ved øydelegging eller treff av ukjente grunnvassbrunnar.
Friluftsliv/byliv	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Tiltaket skal ikkje føre til at moglegheit for friluftsliv og rekreasjon blir unødig redusert, verken i anleggsfasen eller i driftsfasen. Det skal heller ikkje føre til ein reduksjon av tryggleik i nærmiljøet.	Spreidd busetnad langs fv. 244. Ved Frekhaug er det næringscenter, og kollektivhaldeplass. Fv. 244 vert nytta til ferdsel, men er ikkje tilpassa mjuke trafikantar. Sagstad skule ligg nordvest i planområdet. Fv. 244 vert nytta som skuleveg og til idrettsanlegget Meland aktiv. Auka arealbeslag vil gje negative verknader til dømes der bustader vert direkte råka. Redusert framkome grunna arbeid i eksisterande veg. Storeknappen er eit svært viktig nær turterreng som ligg nord for planområdet. Det er tilkomst til området frå til dømes fv. 244. Sjå også støy. <i>Byggjeplan</i> - Oppretthalde tilkomst til turområde. Eventuelt etablera mellombelse tilkomstvegar. Informasjon. - Plassering av gang- og sykkelveg som gjev trygge alternativ. - Plan for eventuelle omleggingar av tilkomstvegar, samt tilbakeføring. Trafikkavvikling i anleggsfasen. - Redusert av fart på enkelte strekk - Plassering av riggområde. Skal ikkje kome i konflikt med nærmiljø. - Vurdere etablering av anleggsveg utanom dagens vegsystem då dette kan avgrense anleggsområdet og gje kortare anleggstid. - Vurderingar av anleggsgjennomføring og faseplanar. <i>Anleggsfase</i> - Varsling av råka naboar. - God merking for ikkje å redusere tryggleiken for dei som ferdast langs vegen. Fv 244 er i nærleiken av skule. - Sikring av anleggsområde. - Trygg tilkomst til busshaldeplassar. - Interimveger/nye forbindelsar skal etablerast før eksisterande kan rivast slik at anleggsperioden sikrar opne

	ferdselsårer og tilkomst til lokale bebuarar. - Viktig med tryggleik i område der tilkomst vert endra og i området som vert nytta som riggområde. - Skjerming av uteareal som vert nytta. - Informasjon. <i>Driftsfasen</i> - Minimere salting.
Naturmangfald	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Tiltaket skal unngå spreieing eller innføring av uønskte artar. Viktige naturmiljø skal i minst mogleg grad påverkast negativt av anlegget.	Det renn ei bekk rett nord for dagens kollektivhaldeplass. Bekken er ein del av eit myrområde. Det er i naturbase registrert framande uønskte artar i planområdet, til dømes er det parkslirekne langs fv. 244 der det er planlagt inngrep, samt mongolspringfrø langs vegen mellom fv 244 og Bustølvegen. Spansk kjørvel er registrert i nærleiken av myra aust for Frekhaug, men dette er ei eldre registrering og difor noko usikker. Parkslirekne vart òg observert under synfaringa. Det er ikkje utført kartlegging av framande artar. Det er ein del hagar langs vegane, og det er difor truleg at det kan vere fleire framande artar i planområdet. I naturbase er det registrert holer eiker langs Bustølvegen, samt vipe (EN), gråtrost, sanglerke (VU), stær (NT) og fiskemåke (NT) i sjølve planområdet. Dei raudlista fuglane er i hovudsak knytt til landbruksområdet ved fv. 244 nært Frekhaug. Datagrunnlaget for naturmangfald er noko mangelfullt då det ikkje er utført synfaring nordvest for fv. 564. Dette er eit naturområde som kan ha verdiar for til dømes fugl. Det er òg observert framande artar i nord, til dømes bulkemispel. <i>Byggjeplan</i> - Det bør utførast ei kartlegging av framande artar før anleggsfasen starter. Områder med parkslirekne bør målast inn. - Synfaring i område som ikkje er undersøkt. Dette må gjerast i vekstperioden. - Fjerne framande uønskte artar som vert påvist og unngå spreieing av desse ved massehandtering. Sjå SVV sin rapport nr. 387 om framande artar, 2016. - Legge føringar for anleggsarbeidet i høve til fugleartane i området. Vipe er særleg sårbar og bør ikkje forstyrrast i perioden april –juli. - Inngrep langs vassdrag skal vere så små som mogeleg. Buffersoner skal oppretthaldast. - Deponi og riggområde skal ikkje leggjast i område der det er viktig natur, til dømes i nærleiken av vassdrag, i område med store tre eller der det er registrert raudliste fuglar.

	- Detaljere rigg- og marksikringsplan. <i>Anleggsfase</i> - Ikkje nytta framande skadelege artar til revegetering. - Det skal nyttast lokale artar til revegetering. Toppdekke av massar som er grave av skal takast vare på og nyttast til revegetering. Det skal ikkje nyttast massar som er infisert med framande artar. - Inngrep i område med store trær bør minimerast. Store trær og tilhøyrande omsynssone må merkast av i felt. - Inngrep langs vassdraga skal vere så små som mogeleg. Buffersonar skal oppretthaldast. - Oppretthalde/tilbakeføre kantvegetasjon mot vassdrag. <i>Driftsfasen</i> - Overvatn frå vegen skal i driftsfasen reinsast ved naturleg infiltrasjon i grunnen. - Ikkje nytta framande skadelege artar til revegetering.
Kulturarv	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Tiltaket skal ikkje øydeleggje eller degradere verdfulle kulturminne eller kulturlandskap. Automatisk freda kulturminne innanfor planen må frigjevast før planens vegtiltak (btr2) kan gjennomførast.	Fv. 244 går gjennom eit område med dyrka mark og spreidde gardstun. Det er registrert tre automatisk freda kulturminne i området, Askeladden id. 242204, 242205 og 242206. Desse vart påvist under dei arkeologiske undersøkingar etter § 9 i kulturminnelova i planområdet sommaren 2018. Dette er to kokegropslokaltetar (242204 og 242205) og ein dyrkingsrest (242206). Lokalitet 242205 ligg innanfor planområdet. Det vart der påvist 10 kokegroper, ein eldstad/kokegrop og eit dyrkingslag. To av kokegropene er datert til eldre jernalder og dyrkingslaget er datert til eldre bronsealder. Det er fleire eldre gardstun, særleg ved Langeland, som ligg inntil fylkesvegen med bygg som er SEFRAK-registrert. Eit av desse, ei løe SEFRAK 1256-0205-131, skal rivast. Landskapselement som steingardar og bakkemurar mot bustader. Tilstandsvurdering av murar er utført. <i>Byggjeplan</i> - Kontakt og søknadsprosess med kulturminnevernmynde for frigjeving av automatisk freda kulturminne (ID242205) i forkant av byggetrinn2. - Redusera inngrep ved gardstunet på Langeland <i>Anleggsfase</i> - Merke kulturminner som ligg i eller nær anleggsområda. - Innarbeide eventuelle krav frå Riksantikvaren knytt til frigjeving av kulturminne. - Ved brot på steingardar bør dette gjerast på ein skånsam

	måte slik at steingarden vert bevart i størst mogleg grad. - Ved funn av kulturminne som ikkje er registrerte, skal arbeidet stoppast og rett mynde skal varslast. - Respektere omsynssoner. - Tilbakeføring og reetablering av eventuelle skada murar.
Klima energiforbruk	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Tiltaket skal gjennomførast slik at energiforbruket blir lågast mogleg ved redusert transport, og val av material og utstyr som gjev lågt energiforbruk og utslepp.	Transport vil medføra større trong for energi. Tiltaket i seg sjølv har som mål å redusera bruk av biltrafikk, og auke del av gåande og syklande i området. Planforslaget legg til rette for å hente faste massar i knaus langs fv. 564. <i>Byggeplan</i> - Utarbeida planar for transport med mål om å redusere trong for energi. - Utarbeida massehandteringsplan dersom dette er hensiktsmessig. - Leggje til rette for gåande og syklande i prosjekteringa. - Nytte lokale massar i tiltaket <i>Anleggsfase</i> - Utarbeida planar for transport med mål om å redusere trong for energi og følgje desse. - Gjenbruk av massar innanfor prosjektet der dette er mogeleg.
Materialval og avfallshandtering	
Mål	Problemstillingar / vurderingar
Tiltaket skal føre til minimal mengde produsert avfall, og stor del av gjenbruk. Ved vedlikehald av anlegget skal ein søka å nytta materiale med lang levetid. Avfall skal sorterast og leverast til godkjent mottak. Gjenbruk, materialgjenvinning og utnytting av energi skal føretrekkast før deponering.	Prosjektet vil generere avfall knytt til byggje og anleggsverksemd, samt mogleg avfall frå dagens veg dersom denne ikkje kan gjenbrukas. Sjå òg tema landskap og ureining til vatn og grunn. <i>Byggeplan</i> - Det skal fastsettast krav til gjenbruk. - Eventuelle krav til nye materiale som skal nyttast. - Vurdere om det er naudsynt med miljøsaneringsplan. <i>Anleggsfase</i> - Dersom det er mogleg skal materiale med lang levetid nyttast i anlegget. - Dersom det er mogleg skal ein velje materiale som krev lite vedlikehald. - Det skal ikkje nyttast forureina massar. Det skal ikkje nyttast massar infisert av framande arter. - Gjenbruk av massar innanfor anlegget dersom det er

	mogeleleg. - Alt avfall skal samlast opp og handterast slik at det ikkje oppstår ureining eller forsøpling. - Alle skal vite kor avfall skal hivast og korleis det skal sorterast. Containerar for dei ulike typane avfall skal merkast godt. - Helse- og miljøfarlege stoff skal så langt som mogleg ikkje nyttast på anlegget. - Miljøfarlige stoff i anlegget skal vere dokumentert slik at ein har informasjon om produsent, år for produksjon, samansetning, HMS-datablad, avhendingsmetode og liknande. - Rivningsmasser av asfalt kan leverast til godkjent deponi, men det kan verte aktuelt at entreprenørane kan nytte dette om att på anlegget etter avtale med byggherren. - Anleggsverksemda vil generere farlig avfall, til dømes spillolje. Alt farlig avfall skal lagrast etter forskrifta og leverast til godkjent oppsamlingsstad. - Det er ikkje lov å brenna eller grava ned avfall. - Det skal utarbeidast ein avfallsplan for anlegget og avfallsplanen skal følgjast.
--	---

4 Samandrag

Hovudutfordringane for prosjektet når det gjeld ytre miljø er å hindre uønskt påverknad på nærmiljøet i området. Det vil vere naudsynt med tiltak i anleggsfasen for å redusere desse påverknadane.

Framande uønskte arter og massar som kan vere infisert med desse må handterast forsvarleg for å hindre spreiding av desse artane. Det gjeldar særleg parkslirekne ved fv. 244.

Påverknad på kulturmiljø og landbruk skal vere så låg som mogeleleg.

Det må sikrast god og tidleg prosess med kulturminnevernmynde for frigjeving av automatisk freda kulturminne (AskeladdenID242205).

Minst mogeleleg inngrep i eksisterande natur og vegetasjon, samt overhalde buffersonar mot vassdrag.